

Konsekvensanalyse af Trepartsaftale III

I oktober 2017 indgik regeringen og arbejdsmarkedets parter Trepartsaftale III om et styrket og mere fleksibelt voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet. Aftalen indeholder en række initiativer, der gavner VEU-systemet på både kort og langt sigt. Enkelte tiltag har en effekt allerede fra næste år og kan bidrage til, at VEU-systemet bedre kan modstå de økonomiske udfordringer, som systemet længe har stået over for, men de fleste initiativer er langsigtede og kræver derfor implementeringstid. Da VEU-systemet er økonomisk trængt, er netop de kortsigtede effekter værd at undersøge.

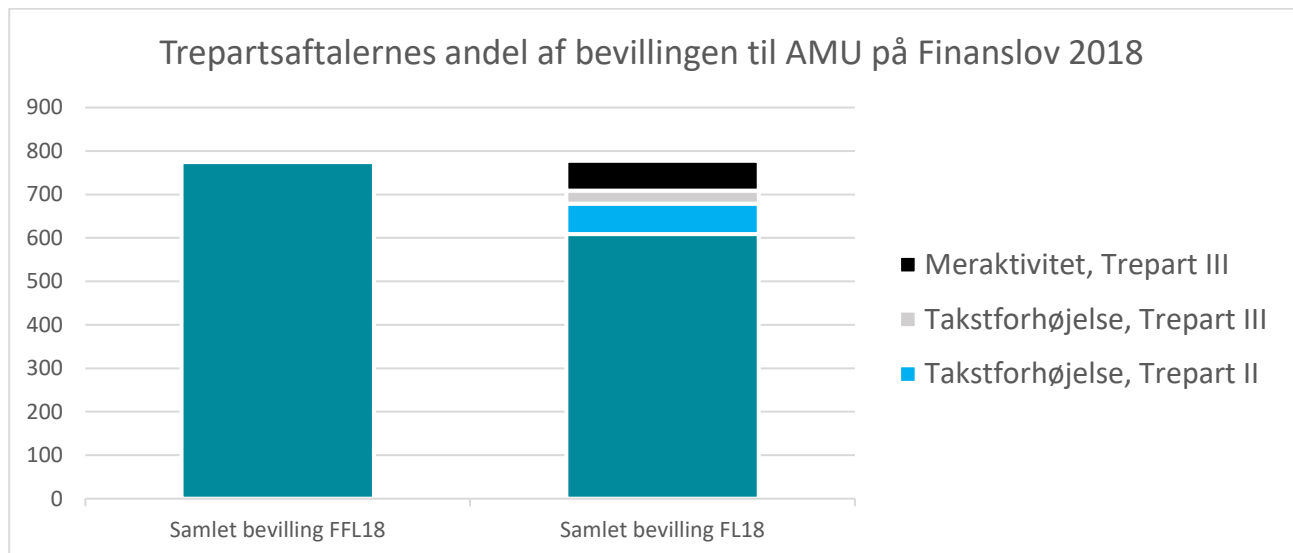
Det skal bemærkes, at træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU) ikke nævnt i trepartsaftalen på trods af, at de udbyder arbejdsmarkedsuddannelser.¹ Dette rejser DEG som et selvstændigt problem.

Finanslov 2018

Med Trepartsaftale III er det aftalt, at bevillingen til AMU og Åben Uddannelse (EVE-rammen) fra og med 2018 bliver aktivitetsstyret i stedet for rammestyret.

På finanslovsforslaget for 2018 var bevillingen på 774,5 mio. kr. og aktiviteten på 6.111,7 årselever. På ændringsforslag til finanslov 2018 (ÆF18), som blev vedtaget 22. december 2017, er AMU blevet tildelt en bevillingsramme på 777,5 mio. kr. med en nedjusteret aktivitetsforventning ift. FFL18 på i alt 5.274 årselever.² Altså næsten samme bevilling men flere midler pr. årselev.

Figur 1 nedenfor viser, hvordan bevillingen til AMU på FL18 er sammensat. Fra Trepart II og Trepart III kommer der i alt 168 mio. kr.

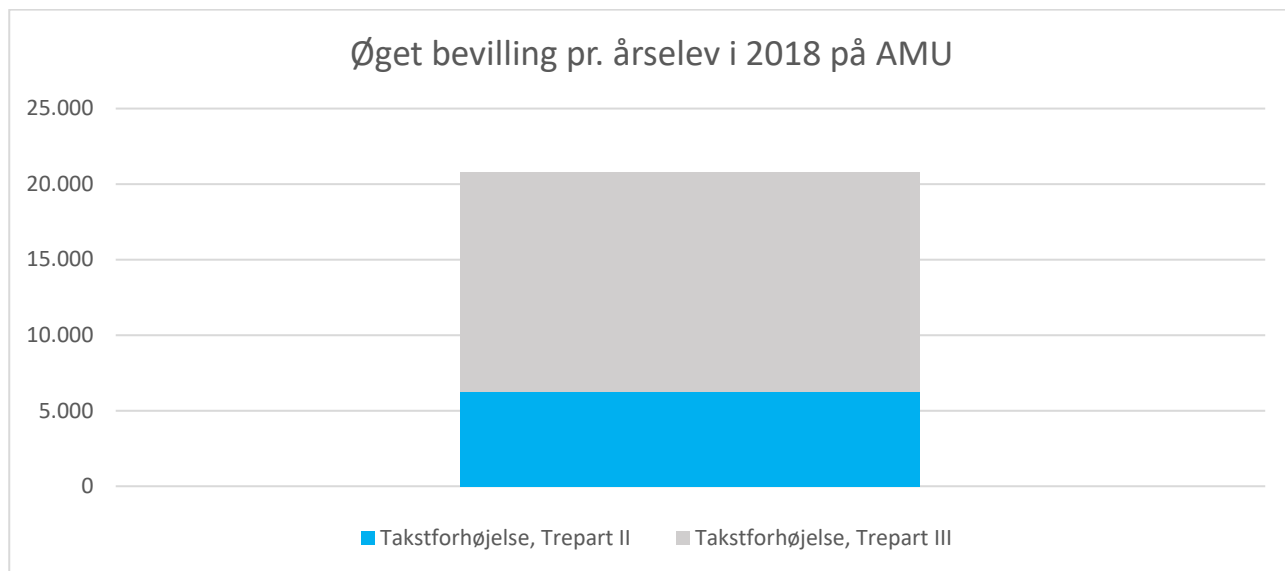

Figur 1: Fordelingen af den samlede bevilling som følge af takstforhøjelse fra Trepartsaftale II og III samt forventet meraktivitet fra Trepartsaftale III.

¹ TAMU ligger under §20.72.41 i Finansloven, dvs. samme område som AMU. TAMU udbyder arbejdsmarkedsuddannelser til unge i alderen 18 til 30 år med særlige personlige og sociale tilpasningsvanskeligheder, der ikke umiddelbart kan gennemføre en erhvervs- eller arbejdsmarkedsuddannelse i henhold til anden lovgivning.

² Bevillingsrammen beregnes som summen af undervisnings-, fællesudgifts-, og bygningstilskud jf. §20.71.01 i FFL18 og FL18. Kvalitetspuljen er ikke inkluderet.

Grundet aktivitetsnedskrivningen er bevillingen pr. årselev i FL18 på ca. 147.400 kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 20.800 kr. pr. årselev ift. FFL18. Fordelingen af den øgede bevilling pr. årselev ses i figur 2 nedenfor.

Figur 2: Fordelingen af øgede bevilling til AMU i 2018 som følge af Trepertsaftale II og Trepertsaftal III, eksklusiv kvalitetsspulje.³

Nedjusteringen af aktiviteten tyder på en mere realistisk aktivitetsfremskrivning end ved de tidligere finanslove. Som det ses i bilag 1, har de hidtil brugte aktivitetsfremskrivninger været estimeret for højt. Den mindste fremskrivningsdifferens for de foregående år var i 2014 på ca. 14 pct. Hvis man sammenligner FL18 med FFL18 fremgår det, at der har været en nedjustering af aktiviteten med godt 14 pct.

AMU er fortsat omfattet af omprioriteringsbidraget på 2% årligt, men med Trepertsaftale III sker der en kompensation via et årligt kvalitetstilskud i årene 2018-2021. Tilskuddet modsvarer i store træk omprioriteringsbidraget, men tager ikke højde for en evt. aktivitetsstigning og efterleder også en kant i 2022.

Trepertsaftale III

Som nævnt tidligere er der flere tiltag i Trepertsaftale III, som kræver implementeringstid samt adfærdstilpasning. Men der er også tiltag, som vil gavne skolerne allerede i 2018.

Som følge af Trepertsaftale III vil der over en fireårig periode være 70 mio. kr. i takstforhøjelser på AMU-området.⁴ Yderligere vil der i 2018 være en takstforhøjelse på 30 mio. kr., som stammer fra Trepertsaftale II. Fra 2019 og frem vil de 30 mio. kr. blive brugt på permanent videreførelse af en række takstforhøjelser.⁵ Fordelingen af de 30 mio. kr. i henholdsvis 2018 samt 2019 og frem ses i bilag 2.

³ Trepertsaftale II havde til formål at sikre bedre kvalitet på voksen- og efteruddannelsesområdet og bidrage til, at eleverne på erhvervsuddannelser kan gennemføre praktiktiden i en virksomhed.

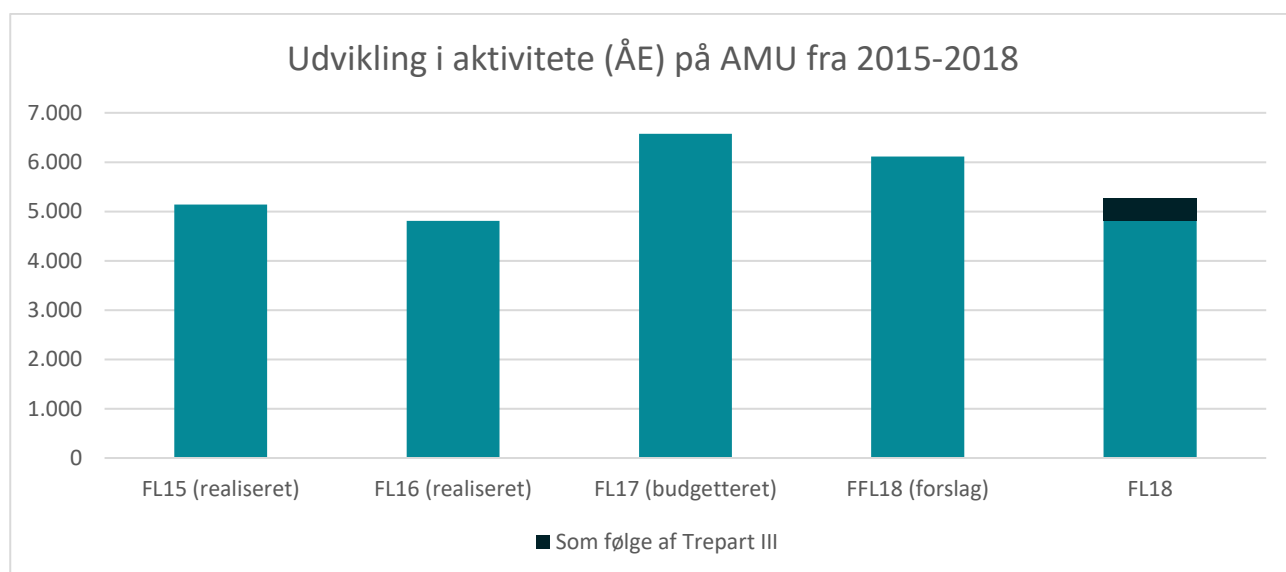
⁴ Jf. initiativ 33 i Trepert III.

⁵ Jf. initiativ 81 i Trepert II.

I 2018 vil der således være takstforhøjelser på i alt 100 mio. kr. Trepartsaftale III vil medføre en gennemsnitligt takstforhøjelse på ca. 13.500 kr. og trepartsaftalen II vil medføre en gennemsnitligt takstforhøjelse på 6.200 kr. Samlet en takstforhøjelse på de godt 20.800 kr.⁶

Derudover vil der over en fireårig periode blive fordelt en kvalitetspulje på 140 mio. kr. på baggrund af aktivitet. I 2018 udgør kvalitetspuljen 20 mio. kr., hvor den de tre efterfølgende år vil udgøre 40 mio. kr.⁷

Ud over de direkte økonomiske tiltag i Trepartsaftale III, er der en forventning om meraktivitet på 68 mio. kr. i 2018 svarende til en aktivitet på ca. 461 årselever, dvs. en stigning på 9,6 pct. ift. den realiserede aktivitet i 2016. Hvis man trækker den forventede meraktivitet (461 årselever) fra det forventede antal årselever i 2018 (5.274 årselever), fremkommer samme antal årselever som blev realiseret i finansåret 2016. Udviklingen i forventningen til aktivitet i antal årselever jf. bl.a. ÆF18 ses i figur 3 nedenfor.

Figur 3: Udviklingen i årselever på AMU fra 2015-2018, kilde: FFL18..

Inkludering af træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser, TAMU

Som nævnt er TAMU ikke inkluderet i Trepartsaftale III på trods af, at de udbyder arbejdsmarkedsuddannelser. TAMU's aktivitetsniveau er fastsat til 540 årselever i 2018 med en bevilling i ÆF18 på 68,6 mio. kr., hvilket svarer til en bevilling på 127.000 kr. pr. årselev.

Aktiviteten på TAMU svarer til ca. 10 procent af AMU-aktiviteten. Dermed skulle takstforhøjelserne øges med ca. 10 mio. kr. og kvalitetspuljen øges med ca. 2 mio. kr. på finansåret 2018, for at TAMU blev tilgodeset på samme måde som de øvrige AMU-udbydere.

AMU-området økonomi

Med UVM's taksteftersyn af 75 institutioner på AMU-området i 2016, stod det klart, at AMU-området i en længere periode har været underfinansieret.⁸

⁶ Beløbene er beregnet ud fra aktivitetsforventning på ÆF18 fratrukket den forventede aktivitetsstigning som følge af Trepartsaftale III

⁷ Jf. initiativ 34 i Trepart III.

⁸ Taksteftersyn - Resultater på AMU 2012-2015, Undervisningsministeriet december 2016

I perioden 2012-2014 var det samlede resultat på AMU-driften i omegnen af -100 mio. kr. årligt. Med regeringens vækstpakke "Vækst og udvikling i hele Danmark" blev der med virkning fra 2015 udmøntet takstforhøjelser, som reducerede det negative resultat på AMU-området til -48,6 mio. kr.⁹

Takstforhøjelsen resulterede i, at institutionernes gennemsnitlige resultat på AMU-driften var på -648.000 kr. Andelen af institutioner med et positivt driftsresultat for AMU-drift var på sit højeste i 2015 og udgjorde 37%.

Case: AMU-Vest

I midten af september 2017 kunne man læse i JyskeVestkysten, at AMU-Vest i Esbjerg var på vej mod lukning, herunder de negative implikationer det vil have for en by som Esbjerg, hvor der er forholdsvis mange, som er kortuddannede.¹⁰

I de følgende beregninger af Trepartsaftale III's betydning for AMU-Vest, ses der udelukkende på deres AMU-aktivitet, mens al anden aktivitet holdes uændret. I 2016 svarede AMU-aktiviteten til ca. 4/5 af skolens samlede aktivitet.

2016

Af årsrapporten 2016 for AMU-Vest, fremgår det, at der har været et samlet underskud på 4,59 mio. kr. og en taxameterberettiget AMU-aktivitet på 177 årselever svarende til et underskud på næsten 26.000 kr. pr. taxameterberettiget AMU-årselev på AMU-Vest.

Hvis takstforhøjelser og kvalitetspulje fra Trepart III var kommet i spil allerede i 2016, ville AMU-Vest have haft et underskud på i alt 0,23 mio. kr. svarende til et underskud på ca. 1.300 kr. pr. tilskudsberettiget AMU-årselev. For at AMU-Vest var kommet ud uden underskud det pågældende år, skulle bevillingen pr. årselev i gennemsnit have været på ca. 152.500 kr.

2017

AMU-Vest har oplyst at de forventer et underskud i 2017 på 2,8 mio. kr. og en aktivitet på 196 AMU-årselever. Hvis Trepartsaftale III's takstforhøjelse og kvalitetspulje kom i spil i 2017 havde AMU-Vest haft et overskud på 2 mio. kr., hvilket svarer til et overskud på ca. 10.200 kr. pr. tilskudsberettiget årselev.

Forventninger til AMU-aktiviteten de kommende år

Takstforhøjelserne og flerårs-aftalen giver arbejdsro på skolerne til sætte fokus på at opkvalificere arbejdsstyrken. Forhøjelse af VEU-godtgørelse fra 80 til 100 pct. af dagpengesatsen og afskaffelserne af rammerne skulle forhåbentlig skabe grundlag for, at virksomhederne vil øge deres efterspørgsel, fordi de vil se AMU som et endnu mere attraktivt tilbud til deres medarbejdere.

⁹ Vækst og udvikling i hele Danmark, Regeringen november 2015

¹⁰ Jf. [link til artikel](#). Bemærk at alle beløb i afsnittet vedr. AMU-Vest er 2018-pl reguleret.

Bilag 1 – Sammenligning af budgetteret og realiseret aktivitet på AMU-området fra 2013-2016

År	Budgetteret aktivitet	Realiseret aktivitet	Differens	Differens i procent
2013	7.086	6.018	-1.068	-15,1%
2014	6.916	5.930	-986	-14,3%
2015	7.001	5.228	-1.773	-25,3%
2016	6.684	5.140	-1.544	-23,1%

Kilde: Finanslov 2018

Bilag 2 - Elementer i aftale om udmøntning af 30 mio. kr. årligt til takstforhøjelse til AMU, mio. kr.

Initiativ	2018	2019 og frem
Permanent og øget takstforhøjelse til virksomhedsforlagt undervisning	8 mio. kr.	8 mio. kr.
Permanent videreførelse af takstforhøjelse fra vækstpakken til takstgruppe 3 (vækstpakkens takstforhøjelse udløber først fra 2019)		16 mio. kr.
Permanent videreførelse af takstforhøjelse fra vækstpakken til de tre kursustyper: <i>Tilberedning/rengøring/service, El-området/automatik og styringsamt Svejseuddannelser.</i>	6 mio. kr.	6 mio. kr.
Etårig videreførelse af takstforhøjelse fra vækstpakken til de fire kursustyper: <i>Maskinbetjening, mindre maskiner/CAD/CAM/CNC/maskiner, Montage/systemteknik, Bygningssamt Plastsvejsning.</i>	3 mio. kr.	
Etårig nedsættelse af deltagerbetalingen på teknisk-faglige og merkantile kurser i 2018.	4 mio. kr.	
Etårig videreførelse af takstforhøjelse fra vækstpakken til tillægstakst til AMU på alle tidspunkter.	4 mio. kr.	
Etårigt supplement til vækstpakkens takstforhøjelse til takstgruppe 3.	4 mio. kr.	
I alt	30 mio. kr.	30 mio. kr.

Anm.: Beløb er afrundet til hele mio. kr.

Kilde: Undervisningsministeriet ([link til website 10. januar 2018](#))